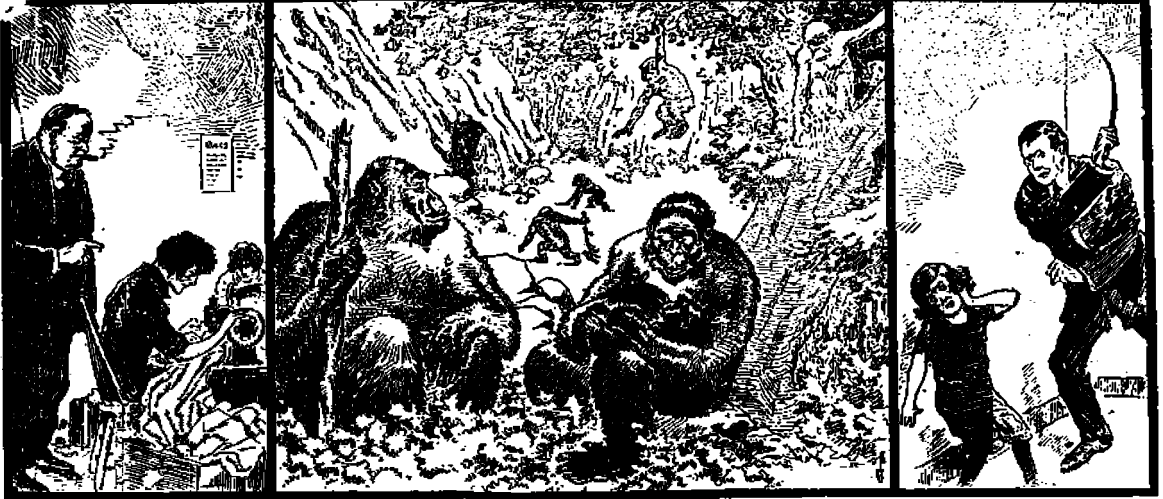

onkin ammattiliittojen yksi heikoimpia puolia. Niinpä tässäkin lakossa koneenkäyttäjät sekä virkailijat kieltäytyivät, sopimuksien perusteella, lakokutumaan meidän avuksemme, vaikka muuten heillä lienee siihen kyllä halua ollut. Tässäkin tapauksessa siitä oli seurauksena se, että kahden viikon kuluttua hävisimme lakon — ja palkkoja alennettiin.

Olosuhteet sisäjärvillä ovat kylläkin paremmat kuin syvän veden laivoissa, mutta molemmissa on työläisillä edessään suurisuuntainen teollisuusunionistinen järjestämissä. Sillä luulisi nyt jo kokemusten perusteella olevan helppo nähdä, että työläisten on järjestäydyttävä teollisuksien mukaan, ennen kun voidaan menestyksellisesti taistella järjestynyttä pääoman valtaa vastaan.

Sterilisoiminen

(Mielenvikasten hedelmättömäksi tekeminen)

Kirj. MAYNAD SHIPLEY.

Suomennos.

LASTEN sairaalahuoneeseen astuessamme oli edesämme rivi sänkyjä, joissa lepäsi pieniä, muodottomia ihmisolentoja. Hoitajatar nosti vuoteelta yhden pienen lihamuodostuman, joka tuijotti meihin pienillä, ilmeettömällä silmillään.

”Silloin tällöin”, sanoi hän, ”tapahtuu täällä vahinkoja. Vuosi sitten yksi pojista ja yksi työstä pääsivät huoneistaan karkaamaan ja tapasivat toisensa pihamaalla. Tässä on tulos. Ei se tule paljoakaan puhumaan eikä kävelemään. Yhdeltä puolelta on iso-äiti, ja toiselta puolelta on kaksi setää heikkojärkisiä. Sen lisäksi molemmat vanhemmat ovat täällä hoidettavana. — Kaikki alhaisella asteella olevia mielenvikaisia.”

* * *

Yhdessä vuodessa tuli Californian kuuden mielenvikasten sairaalan sekä Sonomassa sijaitsevan

State Home for the Feeble-Minded laitoksen ylläpito maksamaan \$3,619,607.81. Vankiloitten ja kasvatuskotien kustannukset olivat yhtä hämmästyttävän suuret. Samaan aikaan 54 yksityistä hoitolaa, joissa hoidettiin 2—165 sairasta kussakin, olivat valtion lupakirjalla toimivia. Lisäksi oli liittohallituksen hoitola Menlo Parkissa, jossa hoidetaan mielenvikaisia sotaveteraaneja.

Vakautunut amerikalainen vastaus tälle tilanteelle on: ”Pitäisi olla sterilisointilaki”. Californiassa, sekä 21:ssä muussa valtiossa on jo sen suuntainen laki. Yhdeksässä valtiossa viime vuoden aikana yritettiin samaa lakia. Seitsemässä valtiossa julistettiin se perustuslakivastaiseksi. Virginiasta vietiin vetoamus yllöikeuteen jossa laki hyväksyttiin. California kuitenkin on sinä suurena kansallisena kokeilukenttänä mielenvikasten hedelmättömäksi tekemiselle.

Kaikkiaan on kyseessä olevia leikkauksia tehty Yhdysvalloissa 8,515 tamikuulle, 1927 mennessä, joista Californiassa tehtiin 5,820. Sonoman valtiohoitolassa yksistään tehtiin yli tuhannen leikkausta, jossa sterilisointi alettiin v. 1911, vaikka nykyinen valtion laki astui voimaan vasta heinäkuun 17 p., 1917. Ensimmäinen asiaa koskeva laki hyväksyttiin Californiassa v. 1909. Tämä oikeutti valtiohoitolan ylijohtajan ja mielisairaiden hoitolojen ylijohtajien suorittamaan hoidokeissa ennen heidän vapauttamistaan "leikkauksen, joka estää siitoksen". Eräs kohta laissa käsitti myös eräänlaiset useamman kerran rikoksia tehneet vangit valtion vankilassa, mutta heihin nähden noudatettiin tiukkoja rajoituksia. V. 1909:n lakia korjattiin jossain määrin v. 1913 ja muovattiin nykyiseen asuunsa v. 1917.

Lain sisältö on seuraava: Valtion sairaaloitten haltuun jätetyissä henkilöissä, jotka ovat mielisairaita perinnöllisesti, ja joka mielisairaus voisi uusiintua seuraavissa sukupolvissa, voidaan tarkan tutkimuksen jälkeen, ja valtion mielenvikaisuus lautakunnan päätöksellä, toimittaa leikkaus suvun jatkamisen ehkäisemisen tarkoituksella, ja joka toimitus tulee olemaan laillinen, eikä saata lautakunnan jäseniä eikä leikkauksen toimeenpanijoita syytteenalaiseksi.

Sama laki myöskin säättää, että idiootti, joka on alaikäinen, vaikka ei olisi hoitolan asukaskaan, voidaan tehdä suvun jatkamisen kyvyttömäksi vanhempiensa tai hoitajan kirjallisella luvalla. Tai jos hän on täysi-ikäinen, niin hänen vanhempiensa tai laillisesti määrätyn holhoojan kirjallisella luvalla.

Dr. F. O. Butler, valtion kodin lääketieteellinen johtaja sanoo: "Me otamme vastaan monta potilasta ainoastaan sterilisoinnista varten. Leikkauksen jälkeen heidät annetaan mennä koteihinsa. Kun me kuulemme heikkomiellisestä naisesta jolla on monta lasta, joista useat ovat henkisesti vaillinaisia, meidän tehtävämme on saattaa hänet tulemaan leikattavaksi, voidakseen palata hoitamaan lapsiaan kuitenkin enään siittämättä lisää kaltaisiaan. Jos ei tätä tehtäisi tarkoittaisi se vuotuista lisääntymistä henkisesti vaivasten perheissä.

"Hoitolassamme on monta äitiä joilla on 1—5 lasta meidän hoidettavana. Jos nämä äidit olisi sterilisoitu jo vuosia sitten, he mahdollisesti olisivat ulkona täältä ja varmaankaan eivät olisi nämä lapset hoidettavanamme.

Erästä perheestä oli useita potilaita hoidetta-

vanamme. Tätä perhettä tutkiessa huomattiin seuraavaa: Heikkomiellisestä naisesta ja samalaisesta miehestä polveutui neljässä sukupolvessa kahdeksassa avioliitossa 36 lasta, joista 25 oli sairasta. Tämän saman naisen normaali siskosta ja miehen normaali veljestä on seitsemässä avioliitossa polveutunut 39 lasta, joista ainoastaan yksi oli epänormaalinen.

* * *

Dr. East osottaa, että heikkojärkisten tapa on paritua kaitalstensa kanssa, jonka tuloksena voidaan pitää, että noin 20 pros. Amerikan väkiluvusta ovat viallisia.

Utopistisia tuloksia ei kuitenkaan ole odotettavissa vaikka jokainen heikkomiellinen Yhdysvalloissa sterilisoitaisiin, sillä liian monta näennäidä ikuistamalla huomattavaa heikkomiellisyyttä siemeniä, mutta hyvää ei varmaankaan voida tehdä ikuistamalla huomattavaa heikkomiellisyyttä. Myös on hyvin tunnettua että mielenvikaisuudella tahratuissa perheissä nekin, jotka ovat mielenvikaisuudesta vapaita, ovat kuitenkin alttiita kaatumataudeille sekä heikkomiellisyydelle.

Arvioiden mukaan on Californian valtiossa huomattavan paljon yli 20,000 heikkojärkisiä. Suurin osa tästä luvusta on ulkopuolella valtion parantoloitten, sillä niissä ei ole tilaa kuin osalle niistä, jotka ovat kodittomia sekä elämän mahdollisuuksia vailla. Dr. Butler luulee olevan noin 16,000 mielenvikaista, joita hoidetaan tai ovat hoidotta ulkopuolella valtion laitoksien.

Kaksi miestä jotka luultavasti tietävät eniten "eugenisestä sterilisoinnista" ovat E. S. Gosney, Pasadenalainen lakimies, ja Paul Popenoe. Viimeksi mainittu on kirjoittanut neljä oppikirjaa perinnöllisyydestä ja rodun jalostus-opista. Nämä kaksi miestä ovat useita vuosia työskennelleet yhdessä, Mr. Gosney antaen rahallista avustusta sekä ohjausta ja Mr. Popenoe tehden tutkimukset. Ensimmäinen sanoi hiljattain että samalla aikaa kun Yhdysvaltain mielenvikaiden laitoksissa on nykyään noin 50,000 potilasta, olisi heidän lukumääränsä 500,000 jos laitoksissa olisi niin monelle tilaa. Sonoma-kodissa on tilaa noin 2,200:lle ja lisäksi on laitokselta valvonnan alaiseen vapautteen päästetty vähintään 500. Hoitolan odotuslistoilla on näiden lisäksi noin 700 nimeä.

Mr. Gosney sanoo: "Se olisi julmuuden huippu antaa näiden ihmisten jatkaa sukua kun ollaan itseasiassa varmoja siitä, että lapsista tulee idiootteja. He syntyvät ollakseen rasituksena itselleen,

vanhemmilleen sekä yhteiskunnalle. Voidaan olla erimielisiä siitä millä asteella mielenvikaisuutta heidät tulisi sterilisoida. Mutta on olemassa se aste, jonka alapuolella kaikkien mielestä leikkaus olisi inhimillinen suojelus, joka koituisi hyödyksi kaikille asianomaisille."

Tähän Mr. Popeone lisää: "On olemassa suuri lukumäärä korkeammalla asteella olevia heikkomielisiä, jotka yhteiskunnallisen asemansa tai tunteellisten syiden tähden ovat tärkeämpänä kysymyksenä ja mahdollisesti suurempana vaaranakin sekä itselleen että tulevalle sukupolvelle. Nämä usein ilmaisevat henkistä tautia sekä henkistä vajavaisuutta, josta ensinmainittu voi olla painavammasta merkityksestä kuin viimeksi mainittu.

Sonomassa sijaitsevan valtion laitoksen väestö ei ole hyvänä esimerkkinä alhaisemmallakaan asteella olevista heikkomielisistä. Ne ovat suurimaksi osaksi huomatuimmat ja kiusallisimmat tapaukset jotka ovat tulleet oikeuslaitoksien alaikäisten osastossa esille."

Leikkaukset jotka suoritetaan Californiassa sekä muissa valtioissa, joissa on sterilisointilakeja, eivät ole kuohitsemista. Leikkaus tekee leikatut ainoastaan siltoskyvyttömäksi, mutta ei häiritse sukupuolitoimintaa.

Miespuolisissa henkilöissä tehdään "Vasectomy"-leikkaus. (n. k. Steinach leikkaus, josta useat terveetkin miehet maksavat vapaaehtoisesti hyvän hinnan.) Vasectomy on niin yksinkertainen leikkaus, että siinä käytetään ainoastaan paikallista kuoletusta. Naisissa tehdään n. s. "salpingectomy"-leikkaus. Koska siihen sisältyy laparotomia, (vatsaontelon kautta tehtävä leikkaus) vaatii se nukuttamista sekä muutamia päiviä sairaala hoitoa. Kumpaisetkin leikkaukset ovat vaarattomia sekä kivuttomia. Suurimalla osalla mielenvikaisista ja heikkomielisistä potilaista ei ole aavistustakaan mitä on tekeillä. Monet heistä saavat tiedon tilastaan vasta vuosien jälkeen, saadessaan kyselykaavakkeen tilanteestaan täytettäväkseen.

Vuosi sitten lähetti Mr. Gosney kyselykaavakkeen Californian Yhdistyneitten Hyväntekeväisyys Yhdistyksien kirjureille sekä muillekin asianomaisille henkilölle kysyen muun muassa: "Tiedätkö yhtään tapausta jossa sterilisointi olisi saatanut asianomaisen henkilön katkeraksi, nöyryydyksi, kostonhaluiseksi tai muuten masentuneeksi luonteeltaan?"

Vastaukset koskivat 1,094 leikkaustapausta, joissa keskimääräinen ylivalvonnan pituus oli vähän yli viisi vuotta. Ainoastaan yksi myöntävä vastaus saapui. Yksi virkailija, joka yhdeksän vuoden ajalla oli tehnyt huomioita tuhannen sterilisoidun naisen ja 25:den miehen tilanteesta ilmoitti seuraavaa: "Eräs hyvin alhaisella asteella oleva italialainen nainen teki huomattavaa häiriötä siitä seikasta että hän ei voinut siittää. Asia vietiin sairaalan johtajalle, missä leikkaus oli toimitettu, josta naiselle ilmoitettiin että siitinelimet voidaan saattaa entiselleen: Tämä tyydytti naista, eikä hän enää vaatinut niiden toiminta-kyvyn palauttamista."

Mr. Popenoe ilmoittaa, että erikoisesti on yritetty saada tietoa tyytymättömyyteen johtaneista tapauksista kirjoittamalla henkilöille, jotka olivat vastustaneet sterilisointilakia, ja myöskin kysymyksillä niille jotka olivat kokoontuneet "State Conference of Social Work", kesäkuussa 1927.

"Tästä huolimatta ei ole uusia tapauksia ilmennyt. Meidän omat tutkimuksemme, käsitellen monet asianhaarat sterilisointiin liittyvistä seikoista, eivät ole sanottavasti lisänneet tähän edellä kerrottuun tyytymättömyyden tapaukseen. Muutamilla henkilöillä voi olla tunteellinen mielihäiriö lapsettomuudesta, mutta useimmissa tapauksissa, jos he tilannetta vähänkään ymmärtävät, tuntevat he mielihyvää siitä, että ei ole pelkoa liikaräsituksista perheen lisääntymisen kautta. Sillä helppo on käsittää, että lapset tulisivat olemaan heikkomielisiä, ja ainakin joka tapauksessa ulkopuolella kunnollisen hoidon mahdollisuuksia."

173:sta sterilisoidusta mielisairaasta 19 kirjeellisesti ilmoittivat olevansa tyytymättömiä, mutta ainoastaan yksi antoi todenmukaisen syyn; 22 olivat välinpitämättömiä ja 132 olivat mielissään siitä. Vissien syiden vuoksi ei kysymyksiä tehty tälläkautella vapaana oleville. Heidän tuleville aviopuolisilleen ilmoitettiin leikkauksesta, eikä ole tiedotettu tapausta jossa leikkaus olisi ollut esteenä avioliittoon menossa.

On muistettava että Californiassa ei voida sterilisoida ketään yhden virkailijan lausunnon perusteella, vaikka leikkaus onkin pakollinen valtion lakien mukaan. Lääketieteellisen johtajan täytyi saada leikkaus-esitykselleen kannatus valtion laitoksen johtajalta sekä terveydenhoito departementilta. Sittenkin harvoja leikkauksia toimitetaan ilman lähimpien sukulaisten kirjallista suostumusta, jos heitä vaan on löydettävissä. 75 pros.

näistä tapauksista oli kirjallinen lupa myönnetty ja 15 pros sukulaisista ei löydetty. Lopuista Mr. Popenoe sanoo kirjoituksissaan: "Jossain tapauksissa leikkattavan lähin sukulainen kehoittaa suorittamaan leikkauksen, mutta kieltäytyy antamasta kirjallista lupaa, ollen epävarmana miten potilas tulee asiaan myöhemmin suhtautumaan, eikä niin ollen ole halukasa antautumaan sukulaistensa vihan kohteeksi." Tämän kannan järkevyyks onkin selvästi huomattavissa.

Tähän mennessä ei vielä ole suurilukuista sterilisoinnista toimenpantu. Ainoastaan joka kahdestoista, valtion laitoksissa oleva mielenvikainen, on sterilisoitu tämän lain voimassa-olo ajalla. Viime vuosina, kun sterilisointi on lisääntynyt, on joka viidennessä tai kuudennessa tämä leikkaus toimitettu. Vaikkakin useita näistä leikkauksista on toimitettu ainoastaan tautioppisten syiden takia, toivottomana heidän paranemisestaan, kuitenkin on se useasti huomattavasti lieventänyt mielisairauden oireita. Home for the Feeble-Minded-laitoksesta, jossa kaikki sisään otetut potilaat ovat siitos lässä olevia tai nuorempia, ei kenellekään myönnetä ulos pääsyä, lyhyellekään vierailulle ennen sterilisointia. Tapauksissa, jossa sukulaiset tietämättömyydestä tai tunteellisten syiden vaikutuksesta kieltävät leikkauksen toimituksen ei ole pakkoa käytetty. Potilas on yksinkertaisesti eristetty määräämättömäksi ajaksi. Täten on hänen sekä yhteiskunnan etu yhtäläisesti valvottu.

Sterilisoinnin hyöty ei ole enää kysymyksen alaisena niiden keskuudessa, jotka ovat tilaisuudessa seuraamaan tutkimuksien tuloksia. Dr. Fred P. Clark, Stocktonin mielenvikaiden sairaalan johtaja sanoo: "Useat miespotilaista, joissa on toimitettu leikkaus, sanovat että he tuntevat fyysillisistä sekä mentaalista paremmin vointia ja voimistumista. Leikkauksista hyödylliset seuraukset ovat vaikuttaneet sen että useat miehet ovat pyytäneet heissäkin tekemään samanlaisen leikkauksen. Naisissa ei ilmene nähtävästi muuta hyötyä kuin helpotus siitä, että pääsevät synnytysvaiheista aiheutuvasta pelokkuudesta. Tämä johtuu siitä, että hermosairausten laatu, joihin leikkaus eniten vaikuttaa, on tavallisempaa miehillä kuin naisilla.

Useat naiset jolle on ilmennyt mielisairautta synnytyksen jälkeen, ovat kieltäytyneet lähtemästä sairaalasta ennen kun heissäkin on toimitettu leikkaus, peläten mielenvikaisuuden oireitten uusiutuvan raskauden tilaan jouduttuaan.

California on tähän mennessä ainoa valtio joka huomattavammin on kokeillut mielenvikaiden ja epänormaalisten sterilisoinnin kanssa. Vaikkakin se voi olla ainoastaan osittaisena hyötynä vaikutuksessaan, koko kansaan verrattuna, on se kuitenkin arvokkaana apuna lääketieteelliseltä sekä eugeniselta kannalta katsottuna. Kauemmin jatkettuna ja oikein sovitettuna käytäntöön, se ei voi epäonnistua alentaessaan lukumäärää perinnöllisessä mielisairaudessa.

